

MATT MILLER

Ngô Hà Thu dịch

ĐỪNG DẠY THEO LỖI ĐÓ!

Để trở thành giáo viên
“siêu NGÀU” thời đại số

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

gamma

01

VÌ SAO PHẢI CHUYỂN ĐỔI SỐ?

1	Tiếp cận miễn phí	18
2	Gia tăng hiệu suất của bạn	24
3	Dùng công nghệ để đánh bại sự bất an	30
4	Trao quyền để học sinh tìm được đam mê của mình	36
5	Tái kiến tạo nền giáo dục	43
6	Chúng ta không còn là những người gác đèn	51
7	Những kĩ năng đòi thực	58

02

ĐẸP TƯ DUY ĐÓ ĐÌ

8	Cá nhân hóa	68
9	Niềm vui và phép màu	76
10	Xây dựng sự tôn trọng và các mối quan hệ	83
11	Chinh phục và dẫn dắt học sinh	91
12	Mục tiêu quan trọng hơn công cụ	98
13	Điều mà mọi nhà giáo sử dụng công nghệ phải biết	103
14	Trao quyền tự chủ cho học sinh	116
15	Cố tình gian lận	124
16	Liều lượng hiệu quả tối thiểu	132
17	Hãy trở thành một nhà giáo kết nối	139

18	Chia sẻ mọi điều	147
19	Tìm được cách “lên dây cót” cho học sinh	153
20	Đừng chối bỏ công nghệ	162
21	Bạn chính là người BDCM xịn nhất của mình	169
22	Hãy bán nó cho học sinh của bạn	177

DẠP KIỂU SÁCH ĐÓ ĐI

03

23	Tạo một ngôi nhà cho đồ đạc của bạn	188
24	Tạo nội dung	197
25	Viết, đọc, và chia sẻ	207
26	Kết nối toàn cầu	219
27	Quản lí lớp học của bạn	235
28	Lao vào và thử nghiệm	240
29	Hãy biết tiết chế	246
30	Làm thôi!	252
31	Gắn kết với học sinh	258
32	Thị giác hóa	263
33	Đi về phía bọn trẻ	275

04

DẠP KIỂU CHƯƠNG TRÌNH ĐÓ ĐI

34	Xây dựng triết lí của bạn	284
35	Viết tuyên ngôn sứ mệnh	289
36	Xác định các chủ điểm chính	294
37	Sẵn sàng điều chỉnh	301
38	Hãy kiên nhẫn	305
	Lời kết	311

LỜI GIỚI THIỆU

Tôi chưa bao giờ thấy học sinh lao ra khỏi lớp nhanh đến thế. Khi chuông reo vào cái ngày hôm đó ở năm 2007, cứ như thể chuông báo cháy vừa kêu. Cứ như thể bọn trẻ vừa ngồi trên những chiếc ghế gắn lò xo vậy.

Chúng tôi vừa mới kết thúc bốn mươi tám phút học tập lí thú với bài giảng và bài tập từ cuốn sách giáo khoa tiếng Tây Ban Nha. (“Lí thú” có lẽ là hơi quá.) Học sinh không hứng thú cũng chẳng mấy tập trung nên tôi đã phạt cả đám ngồi im tại chỗ làm thêm bài tập.

Sự thật là, cứ dạy học bằng cách giảng và cho làm bài tập theo sách giáo khoa như vậy khiến tôi chán chẳng kém gì bọn trẻ. Tôi ghét cái ý tưởng trở thành một tay giáo viên năm nào cũng chăm chăm dạy từ trang đầu tới trang cuối

cuốn sách. (Mà thực ra tôi còn chẳng làm được thế, vì cả năm trời mãi chúng tôi mới xong được nửa cuốn sách.) Tôi biết chắc chắn phải có cách dạy nào hay hơn thế.

Tôi muốn lớp của mình thật khác biệt.

Tôi muốn lớp của mình là một nơi diễn ra những trải nghiệm học tập tuyệt vời.

Tôi muốn học sinh của mình lúc nào cũng nói bằng tiếng Tây Ban Nha và học qua thực hành.

Những bài tập ngữ pháp nửa vời trong sách giáo khoa chắc chắn sẽ không giúp tôi hoàn thành được những mục tiêu trên, chứ đừng nói đến việc tạo nên những người sử dụng ngôn ngữ trôi chảy suốt đời.

Ai từng làm trong ngành giáo dục đủ lâu đều biết rằng các thực hành giảng dạy của nó ăn sâu đến mức khó thay đổi. Nhiều cái không thể gọi là thực hành tốt, thậm chí có vài cái còn chẳng đạt nổi mức “tạm được.” Ngày hôm đó, vào năm 2007, tôi nhận ra rằng lớp học của mình cần phải thay đổi. Tôi đã quá chán việc dạy theo sách giáo khoa. Tôi muốn một điều gì đó tốt hơn – cho học sinh của tôi và cho chính tôi nữa.

Hồi mới vào nghề, tôi cứ nghĩ mình đã hiểu việc giảng dạy. Thời đó, tôi có phần khá rập khuôn, nghĩ rằng chỉ cần

làm theo những gì mình từng trải nghiệm thời đi học và những gì các đồng nghiệp đang làm trong lớp họ. Tôi cho rằng sách giáo khoa chính là chương trình học của lớp mình. Trong ý niệm của tôi về giáo dục, chúng tôi sẽ đọc sách giáo khoa, sử dụng thật nhiều phiếu bài tập, vở bài tập, và các bài kiểm tra trắc nghiệm. Và chắc chắn rồi, những phương pháp ấy cũng dễ áp dụng, nhưng thời gian trôi qua, tôi nhận ra giáo dục còn có thể gắn kết và thú vị hơn thế nhiều.

Vì bạn đã chọn cầm cuốn sách này lên, nên tôi cứ mạnh dạn nghĩ rằng có thể bạn cũng cảm thấy giống như tôi đã từng: bị mắc kẹt và kiệt sức với cách dạy truyền thống dựa vào sách giáo khoa. Bạn biết rằng ở đâu đó tồn tại một nền giáo dục sáng tạo, lôi cuốn và mang tính cách mạng. Với những ý tưởng đúng, công cụ đúng, và đúng người, tất cả lại được đặt trong một trình tự đúng, bạn tin chắc rằng sẽ có điều gì đó lí thú xảy ra trong lớp học của mình. Nếu mô tả này nghe giống bạn, vậy thì bạn đã sẵn sàng quẳng sách giáo khoa đi rồi đấy.

Nói “quẳng sách giáo khoa đi” không có nghĩa là bạn phải hất cả chồng sách giáo khoa khỏi cửa sổ tầng ba, nghe một tiếng “bịch” đầy thỏa mãn rồi phúi tay bước đi. (Nhưng nếu đó là những gì bạn nghĩ mình cần làm, hãy nhớ quay phim lại nhé!) Thực ra thì, nếu nhà trường yêu cầu bạn phải dạy theo một cuốn sách giáo khoa nào đó, chống lại

qui định là điều cuối cùng bạn nên làm. Tôi không khuyên bạn làm vậy. Không hề, cuốn sách này nói về sự thay đổi và phát triển, về việc tìm ra những cách dạy hiệu quả hơn.

Trong từ điển bỏ túi của Oxford về tiếng Anh hiện đại, bạn sẽ tìm thấy định nghĩa của danh từ “textbook”, hay “sách giáo khoa”, là “cuốn sách được sử dụng như tài liệu tiêu chuẩn để học một môn cụ thể.” Từ này cũng được dùng như một tính từ với nghĩa “tuân theo hoặc tương thích với một tiêu chuẩn hoặc kiểu mẫu được các nhà lí thuyết qui định hoặc công nhận rộng rãi.”

Đối với tôi, thứ tiêu chuẩn “được các nhà lí thuyết công nhận rộng rãi” đó chẳng hiệu quả gì cả. Thế nên tôi quyết định quẳng thứ tiêu chuẩn cũ kĩ ấy đi và tìm một hướng đi mới hiệu quả hơn cho việc giảng dạy. Trên hành trình ấy, DITCH trở thành mô hình để tôi quyết định dạy gì và dạy như thế nào:

DIFFERENT – Khác biệt: Sử dụng những phương pháp giảng dạy khác với những gì học sinh vẫn thấy ngày này qua ngày khác, lớp này tới lớp khác.

INNOVATIVE – Đổi mới: Sáng tạo ra những ý tưởng mới mẻ hoặc biến tấu ý tưởng của người khác rồi thử nghiệm trên lớp, ngay cả khi không chắc rằng nó sẽ thành công.

TECH-LADEN – Tích hợp công nghệ: Kết hợp các trang web, công cụ và thiết bị số để học hiệu quả hơn hoặc theo những cách mới mẻ và khác biệt.

CREATIVE – Sáng tạo: Đón nhận những ý tưởng nguyên bản của học sinh, đồng khởi khuyến khích các em tạo ra những sản phẩm có ý nghĩa. (Suy cho cùng, từ “creative” cũng bắt nguồn từ từ “create”¹ mà!)

HANDS-ON – Học tập trải nghiệm: Để học sinh tự làm và tự trải nghiệm.

Trong những chương tiếp theo, tôi sẽ giới thiệu với các bạn cách sử dụng mô hình DITCH này để giúp giải phóng việc dạy và cách mạng hóa lớp học của bạn. Trước khi bắt đầu, hãy điểm nhanh những nội dung mà cuốn sách này sẽ đề cập.

Vì sao phải chuyển đổi số? Chuyện cần nói đầu tiên. Nếu không phải sách giáo khoa thì cái gì sẽ là nguồn tài liệu chính của bạn? Đây là một gợi ý: Học sinh của bạn đã và đang sử dụng nó rồi. Công nghệ, đặc biệt là các ứng dụng và website trên Internet, có thể là một công cụ quyền năng dành cho bạn và học sinh của bạn. Nếu bạn còn do dự về cách thức hay lí do để tham gia cuộc cách mạng số, tôi hi vọng phần đầu tiên này sẽ mang đến cho bạn những góc

¹ Creative: sáng tạo; create: tạo ra (chú thích của biên tập viên – BTV)

nhìn sâu sắc và cả sự khích lệ. Khi đã hiểu được lợi ích và tính thực tiễn của việc chuyển đổi số, chúng ta sẽ khám phá các cách mà công nghệ có thể giúp bạn cải thiện lớp học của mình sau khi vứt bỏ những tư duy, phương pháp và kế hoạch không còn phù hợp.

Đẹp kiểu tư duy đó đi: Những ý tưởng giáo dục bám vào sách giáo khoa đã dẫn đến lối dạy trì trệ (hay còn gọi là nhàm chán). Tư duy cứng nhắc của giáo viên thường trở thành giai thoại để các học sinh cũ kể đi kể lại trong những câu chuyện về các giờ học khô khan hay những thực hành vô lí. Không ai trong chúng ta muốn trở thành nhân vật chính trong những câu chuyện đó. Ấy thế nhưng, ngay cả khi biết một phương pháp không hề hiệu quả, chúng ta có thể vẫn cảm thấy bất lực không biết thay đổi thế nào. Chính vào những khoảnh khắc như vậy, chúng ta cần phải dẹp bỏ lối tư duy bám vào sách giáo khoa và mạnh dạn mở ra những con đường mới, dám bước đến những nơi mà chưa giáo viên nào từng đặt chân tới. Thậm chí, việc đến một nơi mình chưa từng đến đã là một bước tiến, miễn là chúng ta thoát khỏi lối mòn trong suy nghĩ.

Đẹp kiểu sách đó đi: Dẹp bỏ sách giáo khoa ở đây là việc từ bỏ những thực hành dạy và học vô nghĩa và giáo điều. Đó là việc xem xét những gì chúng ta vẫn làm trên lớp, xác định xem liệu chúng có mang lại kết quả mong muốn hay

không, và hành động. Điều này có thể đồng nghĩa với việc vứt bỏ hoàn toàn những gì chúng ta đã làm trước đây hoặc đơn giản là cấu trúc lại một bài học vẫn còn nhiều tiềm năng. Nó cũng có thể chỉ là việc suy ngẫm về những thứ vẫn đang hiệu quả, mỉm cười và nói, “Hoan hô, cách này ổn đấy.”

Đẹp kiểu chương trình đó đi: Với tôi, để hoàn toàn dẹp bỏ những kiểu dạy kém hiệu quả nhất của mình, tôi cũng phải từ bỏ chương trình dạy cũ của mình nữa. Thực ra, việc này khá dễ dàng vì từ ngày đi dạy tới giờ, tôi chẳng có chương trình nào hết! Tôi gom tất cả những ý tưởng giảng dạy hay nhất của mình, những bài học chính mà tôi muốn dạy trên lớp, và những hoạt động có thể giúp giờ học diễn ra suôn sẻ. Tôi tìm kiếm các nghiên cứu và các thực hành tốt có thể hỗ trợ cho những ý tưởng của mình, đồng thời tuân theo các tiêu chuẩn học thuật và chính sách của nhà trường. Tiếp đó, tôi thiết kế khóa học của mình, lấy mô hình DITCH làm chuẩn. Kết quả là tôi đã có một chương trình dạy tạo hứng thú cho học sinh và khiến việc học trở nên thú vị.

Nói một cách đơn giản thì với cuốn sách này, bạn sẽ khám phá ra lí do và cách thức thay đổi tư duy cũng như phương pháp của mình để có thể kiến tạo những trải nghiệm học tập tuyệt vời cho học sinh của bạn. Và đừng

nghĩ rằng tôi không nhận ra sự mỉa mai khi người chủ trương “*Đẹp kiểu sách đó đi*” lại đang viết một cuốn sách! Với hầu hết chúng ta, những người làm giáo dục, đọc sách có lẽ vẫn là cách học tập ưa thích.

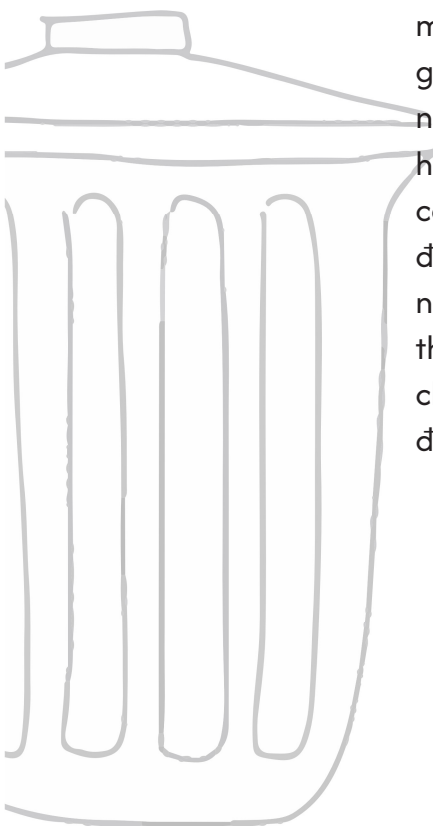
Cuốn sách này không phải một cẩm nang hướng dẫn từng bước cách dạy học không dùng sách giáo khoa. Tôi không chắc liệu một cuốn sách như vậy có nên tồn tại hay không. Những luật định và chính sách từ các cấp vốn đã can thiệp quá nhiều vào quá trình sáng tạo của giáo viên rồi; bạn đâu cần thêm một bộ qui tắc hay tiêu chuẩn nào nữa để tuân theo. Thay vào đó, *Đừng dạy theo lối đó!* được thiết kế như một hệ thống hỗ trợ, một bộ công cụ, và một tuyên ngôn. Nó là tập hợp các ý tưởng, những cân nhắc và đề xuất giúp bạn giải phóng bản thân với tư cách là một nhà giáo, để xây dựng lớp học và phong cách giảng dạy đúng như mong muốn của mình.

Nào, hãy bắt đầu thôi!

VÌ SAO PHẢI CHUYỂN ĐỔI SỐ?

Công nghệ số đã thay đổi cuộc chơi trong ngành giáo dục. Những thiết bị bỏ túi giờ đã trở nên vô cùng quyền năng, hơn hẳn những chiếc máy tính cồng kềnh từng giúp con người đặt chân lên mặt trăng vào năm 1969. Internet đã khiến việc giao tiếp trong không gian ảo với bất kì ai trên khắp thế giới trở nên khả thi chỉ trong tích tắc thay vì phải đợi hàng tuần hay hàng tháng.

Công nghệ tiên tiến ngày nay đem lại nhiều ưu thế, nhưng đồng thời cũng đặt ra những thách thức mới. Nếu được khai thác đúng cách, công nghệ có thể giúp các lớp học chuyển mình thành nơi mà học sinh được tiếp thu những bài học quý giá và thiết thực, giúp các em sẵn sàng cho cuộc sống và nghề nghiệp tương lai. Nếu công nghệ bị sử dụng sai cách, hay tệ hơn là bị loại bỏ khỏi lớp học, học sinh sẽ bỏ lỡ những cơ hội phát triển các kĩ năng quan trọng mà các em cần để theo kịp một thị trường luôn không ngừng thay đổi. Nếu nhiệm vụ của chúng ta là chuẩn bị cho học sinh bước vào thế giới thực, thì câu hỏi không phải là *liệu chúng ta có nên chuyển đổi số không* mà là *chuyển đổi số như thế nào* – bắt đầu từ bây giờ.

CHƯƠNG 1

TIẾP CẬN MIỄN PHÍ

Hãy tưởng tượng rằng chỉ trong giây lát, tôi – một thầy giáo và một blogger nhỏ bé đến từ Indiana – muốn gặp John Dewey. Tôi đang nói về *John Dewey*, nhà tư tưởng và cải cách giáo dục xuất chúng ở thập niên 1900 đấy nhé. Cả hai chúng tôi đều có đam mê trong việc kết nối giáo dục với sở thích và trải nghiệm của học sinh, nên tôi trộm nghĩ chúng tôi sẽ nói chuyện rất hợp. Có thể chúng tôi không trở thành bạn bè chí cốt, nhưng có lẽ sẽ là những người làm chuyên môn ăn ý ra trò. (Tôi biết, tôi biết, nói vậy cũng hơi quá. Tôi đùa chút thôi.)

Để gặp Dewey – một lần thôi, có lẽ là ăn với nhau một bữa tối – tôi sẽ phải di chuyển tới nơi ông sống. Ông giảng dạy ở trường Đại học Chicago tới năm 1904. Vì tôi ở Indiana nên tới Chicago sẽ gần hơn rất nhiều so với tới tận New York, nơi ông dành phần lớn cuộc đời mình ở đó.

Vào năm 1904, kể cả một chuyến đi ngắn cũng cần chuẩn bị rất nhiều. Khả năng cao là sẽ có tàu hỏa đi từ đâu đó gần Indiana tới Chicago, nhưng từ nhà tôi ra ga tàu cũng mất ít nhất một ngày rồi. Mua vé tàu với đồng lương giáo viên chắc cũng không rẻ, nhưng thôi thì cứ giả sử như tôi có thể trả được tiền vé tàu đi. Chuyến đi tới Chicago, nếu tàu chạy hết tốc lực khoảng 55 dặm một giờ, chắc sẽ mất gần hết một ngày. Khi tới nơi, tôi sẽ phải tìm cách chen được một suất trong lịch trình của Dewey. Chắc chắn là ông ấy rất bận rộn nên dễ mà phải mất vài ngày chúng tôi mới có thể ngồi được với nhau, mà như vậy có nghĩa là tôi phải tính thêm chi phí thuê phòng. Rồi chiều về lại mất thêm hai ngày nữa.

Bạn có thể thấy đấy, khi không có điện thoại di động, email, các trợ lý ảo, hay thậm chí là dịch vụ trông xe ngựa, việc tiếp cận với những bộ óc vĩ đại vào đầu những năm 1900 có thể khó khăn và đắt đỏ tới mức nào. Một lần gặp gỡ ngài Dewey với tôi gần như là bất khả, nếu tôi không chấp nhận hi sinh công việc và sự ổn định tài chính của bản thân.

ĐẶC QUYỀN CỦA VIỆC SỐNG TRONG THẾ GIỚI KẾT NỐI

Các điều kiện và bối cảnh xã hội đã thay đổi rõ rệt trong thế kỉ vừa qua. Khi nghĩ tới những người truyền cảm hứng ngoài kia mà tôi mong muốn được dùng bữa cùng, cái tên Rick Wormeli xuất hiện trong đầu tôi. Ông là người ủng hộ nhiệt thành việc đánh giá theo tiêu chuẩn năng lực và là người dùng Twitter rất tích cực. Có thể ông không phải là John Dewey thứ hai, nhưng là một tay sáng láng đã mở mang đáng kể cách suy nghĩ của tôi về giáo dục.

Rick sống ở Virginia và đi khắp thế giới để diễn thuyết về giáo dục. Nhưng để gặp tôi, ông ấy thậm chí còn không phải rời phòng khách nhà mình. Chỉ trong nháy mắt, ông và tôi đã có thể thiết lập một cuộc gọi video trên Google Hangouts, thảo luận những ý tưởng thay đổi cách chấm điểm lỗi thời trong các lớp học tiếng Tây Ban Nha của tôi. Nếu ông quá bận để hẹn gặp qua Google Hangouts, tôi có thể liên hệ với ông trên Twitter, có thể là trong một cuộc trò chuyện #sblchat vào thứ Tư hằng tuần, từ 9 tới 10 giờ tối theo giờ miền Đông. Nếu tôi có một câu hỏi cụ thể và có thể diễn đạt nó trong khoảng 140 kí tự hoặc ít hơn, rất có thể ông sẽ trả lời nhanh cho tôi bằng một dòng tweet ngắn. (Ông từng làm như vậy rồi!)

Ngày nay, chúng ta có thể tìm đến công nghệ khi muốn trao đổi ý tưởng với đồng nghiệp, kết nối với người bạn phương xa, hoặc chiêm ngưỡng thắng cảnh ở một quốc gia khác. Qua mạng xã hội, chúng ta có thể liên lạc với mọi người trên toàn thế giới. Với Facebook, tôi dễ dàng cập nhật tin tức của bạn bè mình ở thành phố Mexico, y như với bố mẹ tôi, họ sống cách tôi chỉ một giờ lái xe! Trò chuyện video qua Skype, FaceTime và Google Hangouts đều là các hình thức gọi điện thoại video miễn phí – một trong những dự đoán tương lai mà tôi yêu thích trong bộ phim *Trở về tương lai – Phần II*. Các ứng dụng giao tiếp khác, như Viber và tính năng bộ đàm của nó, giúp chúng ta kết nối nhanh và dễ dàng hơn bao giờ hết. Tất cả những gì bạn cần là một chiếc điện thoại thông minh, máy tính, hoặc máy tính bảng, thứ mà nhiều người trong chúng ta đã sở hữu, và kết nối Internet, thứ đã có sẵn ở nhiều nơi trên thế giới.

Công nghệ cũng đem lại khả năng tiếp cận không giới hạn cho học sinh của chúng ta. Các em có thể trò chuyện

“

Công nghệ cũng đem lại khả năng tiếp cận không giới hạn cho học sinh của chúng ta.

video với các chuyên gia về những chủ đề mình đang học và trực tiếp trao đổi với tác giả của những cuốn sách mình đang đọc. Các cuộc trò chuyện video giúp chúng ta tiếp cận các địa điểm dễ dàng hơn rất nhiều, khi nhiều cơ sở tổ chức các buổi tham quan và trình diễn giáo dục miễn phí. Ví dụ, các trường ở hạt Greater Clark, một quận của bang Nam Indiana gần Louisville (Kentucky), đã tổ chức cho học sinh ở tất cả các trường trong khu vực tham gia một chuyến tham quan hậu trường của Churchill Downs¹ qua video vào cuối năm học. Tất cả những gì cần làm chỉ là đôi chút sắp xếp về lịch trình từ phía học khu.

Trong lớp của tôi, học sinh đã tận dụng công nghệ mang tính đột phá này để tham gia vào hoạt động trao đổi văn hóa trực tuyến với một lớp học tiếng Anh ở Valencia, Tây Ban Nha. Thật là một cơ hội tuyệt vời và mang tính bước ngoặt đối với các em! Phần lớn học sinh của tôi đều chưa từng ra khỏi nước Mỹ, và có thể nhiều em sẽ không bao giờ có cơ hội đó. Thế nhưng, các em đã có được trải nghiệm quý giá này khi được trò chuyện với những con người đến từ một đất nước và nền văn hóa hoàn toàn khác.

Những kết nối tưởng chừng bất khả ngày trước giờ có thể tạo ra một cuộc cách mạng trong ngành giáo dục – nếu

¹ Trường đua ngựa nổi tiếng ở nam Louisville (Kentucky, Mỹ), nơi tổ chức lễ hội đua ngựa thường niên Kentucky Derby. (BTV)

các giáo viên sẵn lòng thử nghiệm. Trong các hội nghị và trên các diễn đàn, tôi đã thấy vô số thông tin đề cập tới các công cụ hợp tác cũng như tiềm năng của công nghệ trong việc thu hẹp khoảng cách giữa con người với các địa điểm. Thứ mà tôi chưa được thấy là nhiều ví dụ ngoài đời thực về những lớp học tận dụng được các công cụ công nghệ này. Vì sao nó lại chưa được triển khai? Không phải vì công nghệ này còn quá mới; mạng xã hội, trò chuyện video, tài liệu chia sẻ và những thứ tương tự đã có từ lâu rồi mà.

Theo tôi, thứ đang thiếu ở đây là tầm nhìn về sức mạnh của những kĩ thuật mới và tài nguyên số, và cả thái độ sẵn sàng mạo hiểm để thử nghiệm. Thay vì thử một ý tưởng hay một công cụ mới, chúng ta thường rơi vào trạng thái “nào tê vì mê phân tích”. Chúng ta phân tích quá mức các lựa chọn mới, suy nghĩ về tất cả những gì mình chưa biết, lo lắng về phản ứng của học sinh, và rồi... không hành động gì cả! Tôi muốn thách thức bạn đón nhận tầm nhìn đó và bước những bước đầu tiên. Hãy lao mình vào, ngay cả khi bạn chưa biết kết quả sẽ ra sao! Đừng để những ý tưởng học tập đầy đột phá và sáng tạo mãi chỉ nằm trong sổ kế hoạch, nơi chúng chẳng giúp được gì cho bạn hay học sinh của bạn.